

University of Groningen

Drugs in een plattelandsgemeente. Een vervolgonderzoek bij jonge hashisgebruikers

Timmerman, Harmannus

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1977

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Timmerman, H. (1977). *Drugs in een plattelandsgemeente. Een vervolgonderzoek bij jonge hashisgebruikers*. VRB Offsetdrukkerij bv Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Samenvatting.

In deze studie hebben we de resultaten gepresenteerd van een vervolgonderzoek naar de gevolgen van het druggebruik in een plattelandsgemeente (t.w. Gieten).

In hoofdstuk I wordt gesteld dat drugs één van de vele modegrillen zijn geweest die vanuit de Verenigde Staten zijn komen overwaaien. Voor al deze modegrillen gold dat ze vooral door de jeugd werden overgenomen, dat ze eerst in de grote steden populair werden alvorens tot het platteland door te dringen, en dat ze veelal door de oudere generatie werden afgekeurd. Vooral ten opzichte van de drugs mocht men, door de veronderstelde grote schadelijkheid van deze middelen en het feit dat het gebruik strafbaar gesteld was, verwachten dat de reactie van de directe omgeving (in dit onderzoek de plattelandsbevolking), fel zou zijn.

Vervolgens worden de factoren beschreven die bepalen of druggebruik schadelijke gevolgen zal hebben, t.w. het soort drug dat gebruikt wordt, de mate en de frekwentie waarin gebruikt wordt, de persoon die gebruikt en de situatie waarin gebruikt wordt. De kennis die bij deskundigen op dit terrein bestaat, bleek (en blijkt nog steeds) niet eenduidig te zijn en daarom zal de plattelandsbevolking in haar oordeel over drugs meer beïnvloed worden door vooroordeel dan kennis.

Het kan interessant zijn eens na te gaan wat er gebeurt als de drugs tot het platteland doordringen. Belangrijke vragen zijn dan bijvoorbeeld die naar:

- a. de omvang van het druggebruik in de onderzochte gemeente,
- b. de gevolgen voor de gebruikers en
- c. de reactie van de bevolking.

Wil men hierover enigszins verantwoorde uitspraken doen dan moet men twee onderzoeken uitvoeren, t.w. een basis- en een vervolgonderzoek. Als men zich tot één onderzoek beperkt dan zouden immers de ontwikkeling in het druggebruik, de gevolgen

op lange t
de bevolki
In hoofdst
onderzoek,
platteland
beschreven
het basis-
van 1972),
van het je
kontrolegro

Hoofdstuk I
basisonderz

1. omvang v
van de 3
gaven er
te hebbe
of marih
door wei
2. de gebrui
van het
drugs ge
druggebru
marihuana
van de h
incidente
meestal
Bij voor
een sterl
Men kree
bij het v
belangrij
gewaardee
prettig e
3. vergelijk
bezoekers
leken met

op lange termijn en een eventueel veranderde reactie van de bevolking buiten schot blijven.

In hoofdstuk II worden de direkte aanleiding van het basisonderzoek, dat in het voorjaar van 1970 plaats vond, en de plattelandsgemeente waarin het onderzoek plaats vond (Gieten) beschreven. Vervolgens worden de vraagstelling, de opzet van het basis- en het vervolgonderzoek (gehouden in het najaar van 1972), de onderzoeksgroepen (t.w. een groep bezoekers van het jeugdcentrum The House of the Rising Sun en een kontrolegroep) en de gebruikte vragenlijsten beschreven.

Hoofdstuk III heeft betrekking op de resultaten van het basisonderzoek. De belangrijkste daarvan luiden:

1. omvang van het druggebruik in de onderzochte gemeente: van de 359 jongeren tussen de 16 en 21 jaar in Gieten gaven er 26 (7.3%) op ooit wel eens een drug gebruikt te hebben. Door praktisch alle gebruikers werd wel hashis of marihuana gerookt, de overige (zwaardere) drugs werden door weinigen en slechts zelden gebruikt;
2. de gebruiksgeschiedenis: van de 70 onderzochte bezoekers van het jeugdcentrum in Gieten bleken er 54 wel eens drugs gebruikt te hebben. Ook bij deze groep bleek dit druggebruik zich in hoofdzaak te beperken tot hashis en marihuana. De harddrugs werden door ongeveer een kwart van de house-bezoekers gebruikt, maar dit gebeurde slechts incidenteel. De reden waarom men begon te gebruiken was meestal nieuwsgierigheid of behoefte om te experimenteren. Bij voortgaand gebruik bleken andere motieven (behoefte) een sterkere rol te spelen.
Men kreeg de drugs de eerste keer meestal van vrienden, bij het voortgezet gebruik werd de rol van de handelaar belangrijker. Hashis en marihuana werden het positiefst gewaardeerd, elk volgend middel werd gemiddeld als minder prettig ervaren;
3. vergelijkend onderzoek: in dit deelonderzoek werden de 70 bezoekers van The House op een aantal variabelen vergeleken met 60 jongeren uit Gieten, die het jeugdcentrum

niet bezochten en ook geen drugs gebruikten. De voornaamste resultaten waren:

- a. het ouderlijk huis werd door de housegroep negatiever beoordeeld dan door de kontrolegroep. Met name de onderlinge verhouding tussen de ouders en die van zichzelf tot beide ouders (vooral de vader) werd als minder gunstig ervaren door de housegroep;
- b. ten opzichte van de school vonden de gebruikers dat ze minder goed konden meekomen. Ze gaven op dat ze meer spijbelden, dat ze niet zo goed met de leraren en medeleerlingen konden opschieten en dat ze de sfeer op school en in de klas slechter vonden;
- c. met betrekking tot het werk werden nauwelijks verschillen gevonden. Alleen werd bij de gebruikers op het werk meer over drugs gesproken;
- d. ook de vrijetijdsbesteding van de gebruikers was anders. De house-bezoeker bracht de vrije tijd meer buitenshuis door, zijn hobbies lagen meer in de creatieve sfeer, en hij las meer over o.a. kunst, politiek en wetenschap. De kontrolegroep las meer op het gebied van de sport.

Voorts bleek de housegroep ten aanzien van een aantal in discussie zijnde maatschappelijke vraagstukken als de legalisering van abortus, homofilie e.d. zich aanzienlijk toleranter op te stellen.

Het gedeelte van de house-bezoekers dat geen drugs gebruikte onderscheidde zich op dezelfde manier van de kontrolegroep als de wel gebruikende house-bezoekers. De groep waartoe men behoort is kennelijk belangrijker dan het feit of men al dan niet drugs gebruikt.

De stand van zaken tijdens het basisonderzoek baart geen zorgen. Het lijkt er op dat de house-bezoekers eerder zelfstandig willen zijn en dat ze zich kritischer opstellen tegenover onze prestatie maatschappij.

4. De reactie op drugs en naren tu was hun uitgespre

In hoofdstuk onderzoek d

1. Omvang v se jeugd 8.2% had van de m het eers effect v op de om ditzelfd bare gem jeugdce dat het mate en De sluit heeft ke het gebr
2. De ontwi onderzoe hoofdstu derd die Van de h den, van helpt va het gebr alleen n in 1970. meest ge van drug van de j

4. De reactie van de bevolking. Hoewel de kennis over drugs en druggebruik bij de 228 ondervraagde Gietenaren tussen de 25 en 65 jaar uiterst gering was, was hun houding tegenover drugs en druggebruikers uitgesproken negatief te noemen.

In hoofdstuk IV worden de uitkomsten van het vervolgonderzoek dat in 1972 plaats vond, beschreven.

1. Omvang van het druggebruik in Gieten: onder de Gieten- se jeugd is het druggebruik nauwelijks toegenomen. 8.2% had wel eens een drug gebruikt. Ook ten aanzien van de mate en frekwentie bleek er, vergeleken met het eerste onderzoek weinig veranderd te zijn. Om het effect van de sluiting van het jeugdcentrum in Gieten op de omvang van het druggebruik te meten, hebben we ditzelfde deelonderzoek ook gedaan in een vergelijkbare gemeente (t.w. Rolde), waar destijds nog wel een jeugdcentrum was waar drugs gebruikt werden. Het bleek dat het druggebruik in Rolde, zowel kwa omvang als mate en frekwentie, niet verschilde van dat van Gieten. De sluiting van het jeugdcentrum na de politie-inval heeft kennelijk geen invloed gehad op de omvang van het gebruik onder de Gietense jeugd.
2. De ontwikkeling van het druggebruik bij de in het eerste onderzoek betrokken groepen (zie gebruiksgeschiedenis hoofdstuk III): hiervoor werden dezelfde mensen benaderd die ook in 1970 aan het onderzoek hadden meegedaan. Van de housegroep konden 61 mensen weer opgespoord worden, van de kontrolegroep waren dit er 54. Ongeveer de helft van alle gebruikers is uiteindelijk gestopt met het gebruik. Zij die zijn doorgegaan, gebruiken praktisch alleen nog hashis en marihuana, doch minder frekwent dan in 1970. Alkohool blijkt nu de door praktisch iedereen meest gebruikte drug te zijn. Het rijden onder invloed van drugs (inklusief alkohool) kwam bij ongeveer een derde van de jongeren voor.

3. Vergelijkend onderzoek: in dit deelonderzoek werd de gebruikersgroep in 1972 opnieuw vergeleken met de kontrolegroep. Per vraaggebied waren de resultaten als volgt:

- a. voor het ouderlijk huis geldt dat er aanzienlijk minder verschillen gevonden worden dan in 1970. Alleen de beoordeling van de vader leverde nog enkele verschillen op en de onderlinge relatie van de ouders werd door de housegroep negatiever beoordeeld;
- b. ook ten aanzien van de schoolsituatie blijkt een geringer aantal verschillen te bestaan;
- c. evenals in 1970 werden met betrekking tot het werk in 1972 weinig verschillen gevonden;
- d. de vrijetijdsbesteding gaf de meeste verschillen te zien. Meer controle-jongeren bleken lid van een vereniging te zijn en ze hadden meer sportieve hobbies. De housegroep had meer creatieve hobbies en las meer op een aantal gebieden zoals politiek, wetenschap, e.d.;
- e. ten aanzien van de in discussie zijnde maatschappelijke vraagstukken stelde de housegroep zich wederom toleranter op.

De gevolgen voor een druggebruiker op het platteland leken dus ook op de lange termijn nogal mee te vallen. Opvallend was wel dat de (voormalige) gebruikers wel een andere maatschappijvisie hebben gehouden.

4. De reactie van de bevolking.

Het bleek dat de oudere generatie, evenals in 1970, negatiever oordeelt over druggebruikers dan over niet-druggebruikers.

In hoofdstuk V worden de gevonden resultaten in een theoretisch kader geplaatst. Gesteld wordt, aan de hand van de visie van Keniston, dat het in deze studie onderzochte type druggebruiker in psychologisch opzicht wel volwassen is, maar zich in sociologisch opzicht nog niet volwassen wenst te gedragen. Keniston stelt dat er door

de technol
ontstaan v
heeft de r
stellen te
"nieuw ge
duceren.
Zoals uit
groep zoa
lijk zijn
waar de a
van de li
is die zi
blemen di
omdat de
om sukses
Tenslotte
wordt, du
len om he
maatregel
offers te
drughande
gaat iets
namelijk
uit jonge
of geen v
om sukses
Het drugp
door de s
van het a
ook allee
en in de

de technologische vooruitgang ruimte is gekomen voor het ontstaan van een groep post-adolescenten. Deze groep heeft de mogelijkheid zich bijvoorbeeld kritisch op te stellen ten opzichte van de maatschappij of vormen van "nieuw gedrag" zoals het gebruiken van drugs, te introduceren.

Zoals uit dit onderzoek blijkt, kwamen uit een gebruikersgroep zoals onze house-bezoekers, geen mensen die afhankelijk zijn geworden van harddrugs. Dit roept de vraag op waar de afhankelijken dan wel vandaan komen. Aan de hand van de literatuur wordt gesteld dat de afhankelijke iemand is die zich van de wereld heeft afgekeerd omdat hij de problemen die hij in de maatschappij tegenkomt niet aankan, omdat deze te hard is en hij het pakket eigenschappen mist om succesvol in onze maatschappij mee te kunnen draaien. Tenslotte wordt op het drugbeleid ingegaan. Geprobeerd wordt, duidelijk te maken dat de veelal genoemde maatregelen om het druggebruik te bestrijden, t.w. strafrechtelijke maatregelen, het individueel-sociale werk om de slachtoffers te helpen, de voorlichting en de bestrijding van de drughandel, weinig effect zullen sorteren als het er om gaat iets aan het aantal afhankelijken te doen. Het blijkt namelijk dat deze groep afhankelijken grotendeels bestaat uit jongeren uit de lagere sociale klassen met nauwelijks of geen vooropleiding (iets dat men tenslotte nodig heeft om succesvol mee te draaien in onze maatschappij).

Het drugprobleem is een probleem dat wordt veroorzaakt door de structuur van onze maatschappij. Vermindering van het aantal problematische druggebruikers kan men dan ook alleen maar verwachten door veranderingen aan te brengen in de maatschappijstructuur.